

„alsof het nog gewoon is”

Herinneringen 1928-1948

Hennie Lansen

© 2020 Hennie Lansen

Redactie: Inez van der Spek, www.inezvanderspek.nl

Vormgeving: Frederiek Simons, www.frederieksimons.com

Druk: Uitgeverij Boekenbent

De foto van Volk en Vaderland van 21.2.1941 is afkomstig uit het archief van de Koninklijke Bibliotheek. Alle andere foto's in het binnenwerk en op de omslag zijn afkomstig uit het privéarchief van Hennie Lansen.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke manier dan ook, zonder voorafgaande toestemming van de auteur.

Contactadres: alsofhetnoggewoonis@outlook.com

ISBN 97894-6328-354-0

Inhoud

Voorwoord	7
1. Het veilige nest.....	9
2. Achtergrondrumoer	37
3. Het gevoel dat ik twee stukjes was	71
4. De bezetting is begonnen	101
5. Tussen vreugde en verschrikking.....	141
6. Honger en hoop	173
7. Een nieuw begin.....	211
Belangrijke plaatsnamen.....	251

Bezetting

*Vijf jaren van angst en spanning, die worden niet geteld.
Het nieuws ging enkel over rampen,
over het front, over de kampen
en al dat grof geweld.*

*Maar wie heeft er ooit beschreven die sfeer van alledag?
Die sfeer van afschuw en benauwen,
van achterdocht en niet-vertrouwen
die in de straten lag?*

*We droegen geen ster en dus waren we veilig
en gingen gewoon onze gang.
We keken opzij als we razzia's zagen,
dat misselijk makende mensen-jagen
en waren onmetelijk bang.*

*We waren te groot voor kinderdromen,
te klein voor een volwassen blik.
Die bres in onze jeugd geslagen
zal ik altijd met me dragen
tot mijn laatste snik.*

Hennie Lansen (2005)

Voorwoord

Dat een paar gemoedelijke huis-tuin-en-keukengesprekjes met mensen in mijn naaste omgeving tot een heus boek zouden leiden, had ik tot vorig jaar niet kunnen denken. En dat dacht ik nog steeds niet toen ik na veel aandringen 'dan toch maar' het een en ander uit mijn jeugd op papier zette. Dat voerde tot nog meer interesse en meer aansporing en hoewel ik vond dat er al genoeg over die vreemde jaren was verschenen, zwichtte ik ten slotte voor het argument dat ik 'een der allerlaatsten ben die die opmerkelijke periode bewust heeft meegemaakt'. En ja, dat heb ik, zoals ook naar voren komt uit de vele notities, gedichten en dagboekfragmenten die ik als kind en jong meisje in Amsterdam tussen 1928 en 1948 had geschreven.

Al die getuigenissen lagen decennialang ongezien in dozen en ze bleken negen verhuizingen goed overleefd te hebben. Ze brachten me feilloos terug naar mijn jeugd waarin ik, gedreven door nieuwsgierigheid en steeds meer verontrusting, zowel het dagelijks leven als de 'grote gebeurtenissen' heel aandachtig volgde en becommentarieerde. Samen met een goed geheugen (en soms controle van data op internet) brachten ze me tot het boek dat u nu in handen hebt.

Ik heb het met veel genoegen geschreven en steeds meer gezien dat mijn ouders niet alleen nuchter en praktisch oplossingen vonden voor nieuwe problemen – dat deed vrijwel iedereen – maar erin slaagden de ontspannen en rustgevende gezinssfeer te handhaven. Ook als klagen of kribbigheid door frustraties meer voor de hand lagen, wonnen gezelligheid en humor het daarvan. Het heeft er zeker toe bijgedragen dat we konden 'leven alsof het nog gewoon was'. Ik ben ze daar heel dankbaar voor.

Hopelijk biedt dit boek niet alleen een inkijkje in onbegrijpelijke jaren en gebeurtenissen, maar heeft iemand in deze onzekere tijden ook iets aan het goede voorbeeld van 'leven alsof het nog gewoon is', met relativering, humor en vriendelijkheid.

Ik wens u veel leesplezier!

Hennie Lansen, Apeldoorn 15 maart 2020